

Program
ŠVAJČIARSKO – SLOVENSKEJ
spolupráce

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Turisti a príroda spolu : Hľadanie rovnováhy

Mgr. Jana Gráfová
Národný park Veľká Fatra

Program Švajčiarsko – Slovenskej spolupráce

- Finančný mechanizmus, prostredníctvom ktorého Švajčiarsko poskytuje nenávratné finančné príspevky Slovensku
- Tematická oblasť „Ochrana životného prostredia a klímy. Ochrana prírody a biodiverzity“
- Podporné opatrenie „Podpora udržateľného cestovného ruchu a posilňovanie biodiverzity v chránených územiach“

Cieľom je chrániť životné prostredie a klímu prostredníctvom rozvoja a realizácie udržateľného cestovného ruchu a vytváraním podmienok pre ochranu ekosystémov a posilňovanie biodiverzity v chránených územiach a ich okolí na celom Slovensku

Môže turizmus reálne pomáhať chrániť prírodu, alebo je vždy len hrozbou?

Delia nás tisíce kilometrov - spája jedna spoločná výzva

Ako priblížiť naše hory ľuďom bez toho, aby sme prišli o to najcennejšie
Projekt *Turisti a príroda spolu* je mostom, po ktorom k nám prichádza švajčiarske know-how,
aby sme spoločne našli túto krehkú rovnováhu

PROJEKT UDRŽATEL'NÉHO TURIZMU

Turisti a príroda spolu.

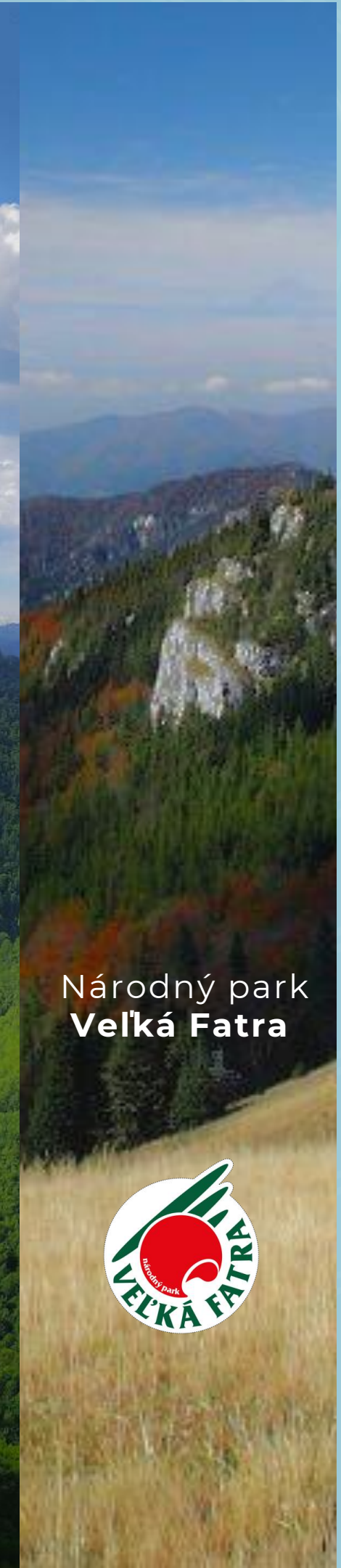
- Ochrana životného prostredia a biodiverzity prostredníctvom rozvoja udržateľného cestovného ruchu
- Využitie skúseností Švajčiarska s riadením národných parkov a hľadáním rovnováhy medzi ochranou prírody a potrebami návštevníkov
- Projektový grant: **22,9 milióna eur**

- Trvanie projektu:
4 roky

- Švajčiarsky partner :
**Univerzita
aplikovaných
vied v Zürichu
(ZHAW)**

- Slovenský partneri :
9 národných parkov

Tatranský národný park TANAP
Pieninský národný park PIENAP
Národný park **Nízke Tatry** NAPANT
Národný park **Malá Fatra**
Národný park **Slovenský raj**
Národný park **Slovenský kras**
Národný park **Poloniny**
Národný park **Muránska planina**
Národný park **Veľká Fatra**

Tatranský
národný park
TANAP

Pieninský
národný park
PIENAP

Národný park
Nízke Tatry
NAPANT

Národný park
Malá Fatra

Národný park
Slovenský
raj

Národný park
Slovenský
kras

Národný park
Poloniny

Národný park
Muránska
planina

Národný park
Veľká Fatra

Keď je príroda pod tlakom (Overtourism)

- Nie je to len o počte turistov. Je to stav, kedy **negatívne dopady** návštevnosti prevyšujú **schopnosť krajiny a komunity** ich uniesť.

1. Ekologický tlak (Príroda nestíha regenerovať)

- Erózia a zošľap
- Rušenie biorytmov
- Odpadky a hluk
- Zavlečenie invázných druhov
- Znečistenie vôd

2. Infraštruktúrny kolaps (Miesto, ktoré praská vo švíkoch)

- Dopravný lievik/parkovanie
- Nedostatočná kapacita - toalety, koše na odpadky a oddychové miesta

3. Sociálny konflikt (Turista vs. Domáci vs. Ochránár)

- Strata pohody domácich obyvateľov
- Znížená kvalita zážitku

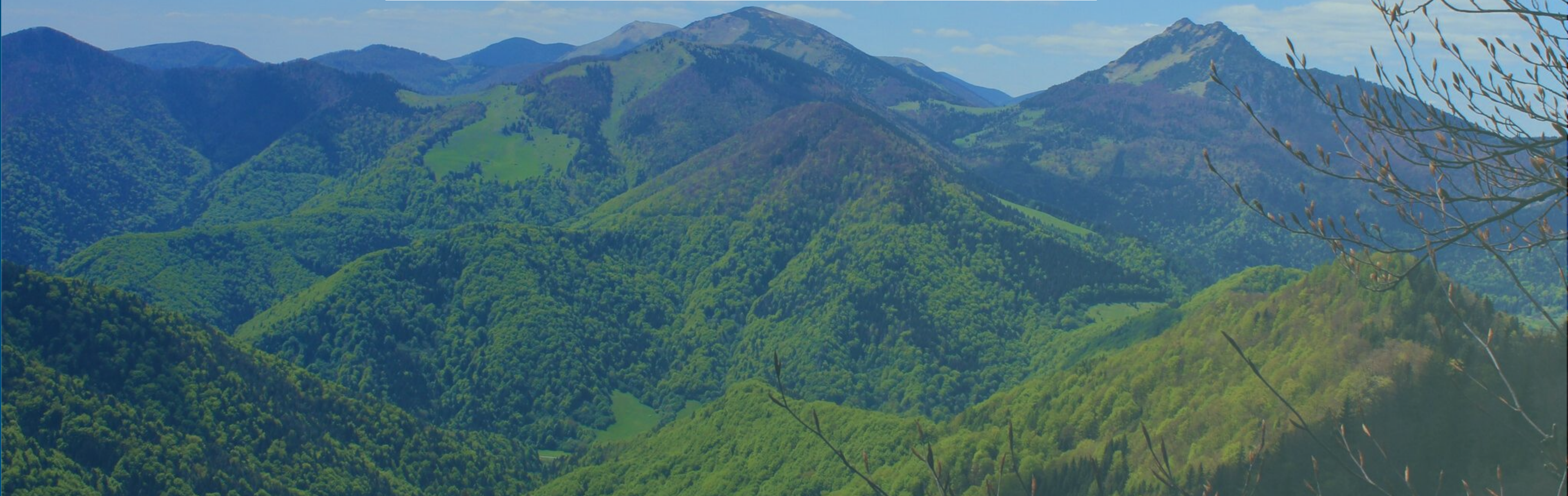

Program
ŠVAJČIARSKO – SLOVENSKEJ
spolupráce

MINISTERSTVO
ŽIVOTNEHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Od odhadov k faktom

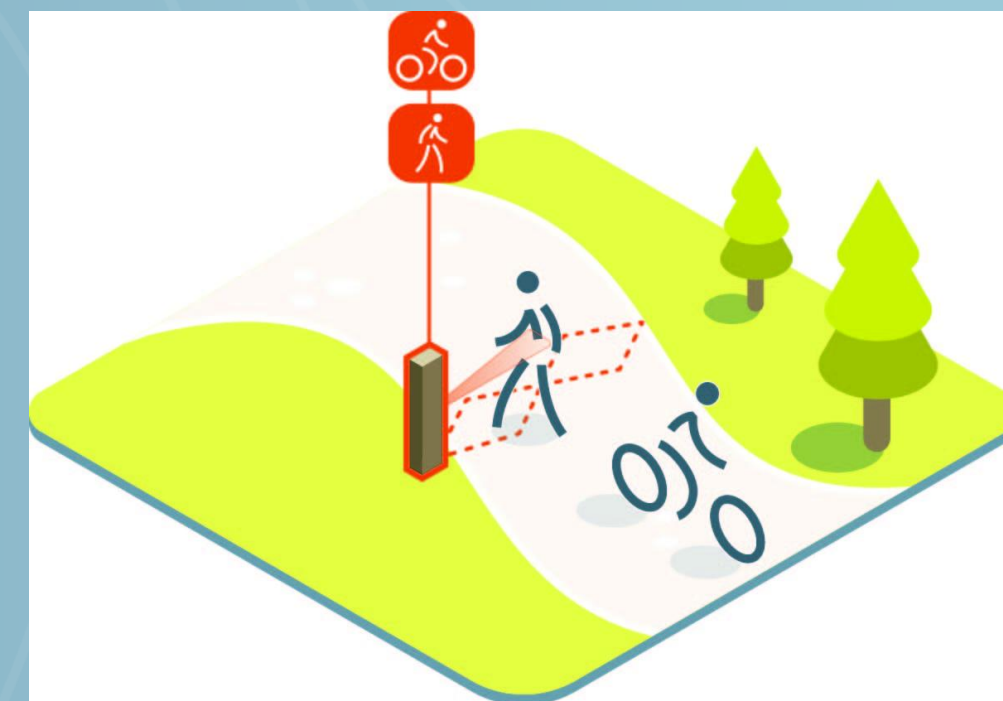
Rôzne parky – rôzne informácie o návštevnosti

Komplexný monitoring turistov vďaka sčítačom

- **Ako budeme merať:** Inštalácia 86 moderných automatických sčítačov
- **Kde:** Strategické vstupy do národných parkov a najviac vyťažené turistické uzly.
- **Čo získame:** Presný prehľad o tom, na ktorých lokalitách, v ktoré dni, hodiny a ročné obdobia je tlak na prírodu najväčší.
- **Anonymita:** Zber dát prebieha bez identifikácie osôb – chránime súkromie aj prírodu.

-
- Prevencia preťaženia územia
 - Lepšie služby
 - Ochrana zveri

Program
ŠVAJČIARSKO – SLOVENSKEJ
spolupráce

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Riešenie: Riadiť, nie len zakazovať

Stratégia a vízia

Príroda

Spoločná
stratégia

Turista

**Miestna
komunita**

Stratégia rozvoja udržateľného cestovného ruchu

Funkčný návod ako prepojiť ochranu prírody s rozvojom regiónu

- Stanovenie únosnej kapacity
- Strategické rozdelenie územia
- Ako motivovať turistov, aby navštívili aj menej známe miesta
- Rozvoj mäkkých foriem turizmu
- Zapojenie lokálnej ekonomiky
- Vzdelávanie

PARTICIPÁCIA

Aliancia národných parkov Slovenska

**ALIANCIA NÁRODNÝCH PARKOV SLOVENSKA JE ODBORNOU A KOMUNIKAČNOU
INŠTITUCIONALIZOVANOU PLATFORMOU SPOLUPRÁCE A PARTNERSTVA
SUBJEKTOV SPRAVUJÚCICH CHRÁNENE ÚZEMIA SLOVENSKA.**

Posilňovanie ochrany prírody a krajiny a podpora lokálneho ekonomického, sociálneho a environmentálneho rozvoja v chránených územiach s dôrazom na ochranu a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva území NP Slovenska a minimalizácia vplyvu činností na klímu prostredníctvom udržateľného využívania zdrojov a podpory energetickej transformácie.

Aliancia národných parkov Slovenska

CIELE

- Zachovanie a ochrana biodiverzity
- Podpora udržateľného cestovného ruchu, skvalitňovanie návštevníckeho servisu a tvorba novej ponuky produktov a služieb udržateľného turizmu pre návštevníka
- Spoločný hlas navonok - spoločný marketing chránených území a propagácia zodpovedného turizmu v chránených územiach Slovenska a vytvorenie spoločnej značky.
- Informovanosť, vzdelávanie a osвета
- Zlepšenie národnej a medzinárodnej spolupráce
- Spoločné projekty vo vybraných oblastiach/témach

Program
ŠVAJČIARSKO – SLOVENSKEJ
spolupráce

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čo s tým...

Regulácia v praxi: Ako usmerniť tisíce návštevníkov

*Regulácia neznamená zavrieť hory. Znamená to dať turistovi
informáciu v správny čas.*

Kedy prísť - časová regulácia

Kam prísť - priestorová regulácia

Ako sa správať - Behaviorálna regulácia

Ochrana prírody

Zážitok pre turistu

Zachovanie kvality života pre
obyvateľov

Časová regulácia: Právo na pokoj v správny čas

+

- Možnosť rezervácie
- Semafór návštevnosti
- Dynamická cenotvorba
- Podpora návštevnosti mimo hlavnej sezóny
- Sezónne uzávery
- Nočný pokoj

=

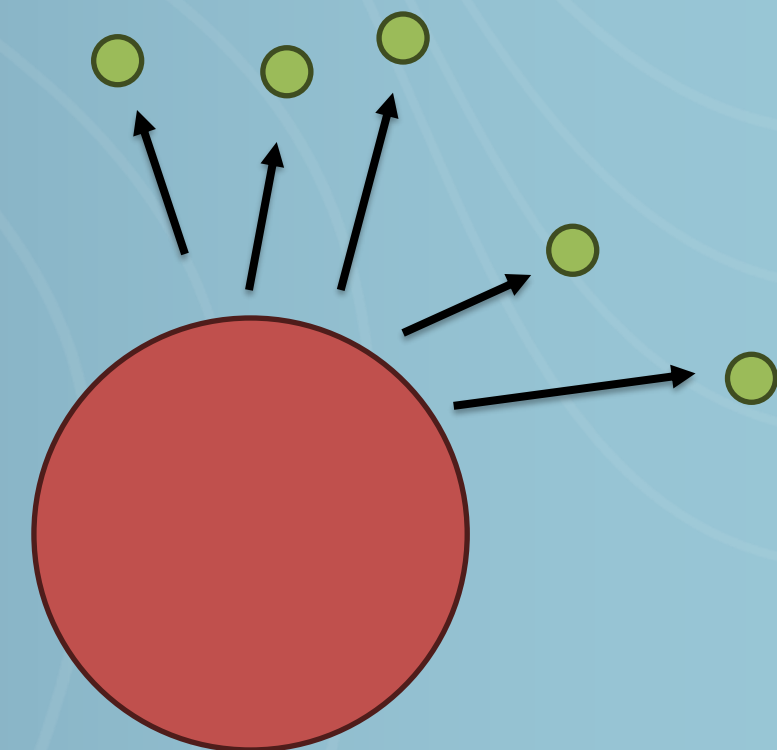

Priestorová regulácia: Od hotspotov k objavovaniu celku

... je to tom, že vám ukážeme viac...

Stratégia rozptylu

- Odlahčenie najviac vyhľadávaných cieľov
- Budovanie alternatívnych cieľov (náučné chodníky, návštevnické centrá...)
- Zviditeľňovanie menej známych miest
- Dopravná regulácia
- Miestne produkty a zážitky

Behaviorálna regulácia: Formovanie vedomého hosta

*Ak zmeníme myslenie návštevníka, nepotrebujeme pri
každom strome strážcu.*

Vzdelávanie

- Budovanie siete moderných EKO centier
- Investície do infraštruktúry
- Terénne programy
- Náučné chodníky

„Chránime to, čo poznáme“

Program
ŠVAJČIARSKO – SLOVENSKEJ
spolupráce

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Od plánov k praxi

PROJEKT UDRŽATEĽNÉHO TURIZMU

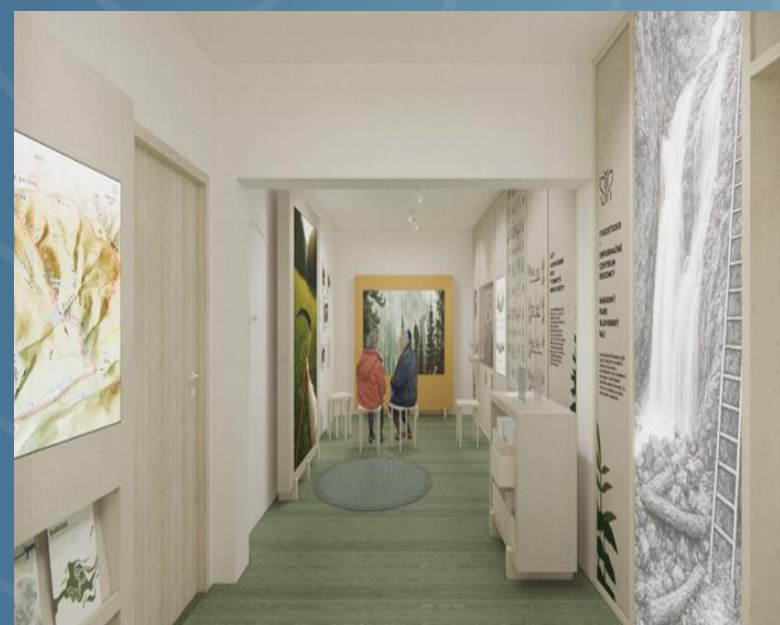
Turisti a príroda spolu.

■ Projektové aktivity:

- ***Renovácia a výstavba zariadení*** na podporu udržateľného cestovného ruchu
- ***Spoločná podpora udržateľného cestovného ruchu***
- **Rozvoj turistických aktivít** na riadenie toku turistov
- ***Environmentálne vzdelávanie a ochrana ekosystémov a biodiverzity***
- ***Zlepšovanie vzťahov a bilaterálna spolupráca***

Renovácia a výstavba zariadení na podporu udržateľného turizmu

- V rámci projektu sa rekonštruuje 14 objektov, ktoré budú slúžiť ako centrá environmentálnej výchovy

Spoločná podpora udržateľného cestovného ruchu

- Turista ako spojenec: Dobre informovaný návštevník nie je hrozbou, ale „oči a uši“ národného parku, ktorý si váži hodnotu ticha a divočiny.
- Ekonomika pre ochranu: Turizmus generuje zdroje, ktoré sa vracajú späť do krajiny – na opravu chodníkov, ochranu biotopov a vzdelávanie.
- Vzájomný rešpekt: Národný park ponúka zdravie a pokoj, turista naoplatku prináša ohľaduplnosť a podporu miestnej komunity.

- Aktivity pre školy a miestne komunity, ktoré prehlbujú hrdosť na regionálne prírodné bohatstvo
- Od zákazu k pochopeniu (Psychológia správania)

Program
ŠVAJČIARSKO – SLOVENSKEJ
spolupráce

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vízia 2028: Národné parky, kde je radosť byť hostom

Čo dúfame, že nám projekt prinesie...

- Od chaosu k systému: Vďaka dátam zo sčítačov a švajčiarskemu know-how už nebudeme návštevnosť len sledovať, ale aktívne ju riadiť v čase a priestore.
- Jednota v rozmanitosti: Aliancia národných parkov prinesie spoločnú identitu a vysoký štandard služieb od Pienin až po Tatry
- Moderná tvár ochrany: 14 nových a zrekonštruovaných centier sa stane miestom, kde sa z turistov stávajú uvedomelí partneri prírody.
- Rovnováha ako realita: Projekt dokazuje, že moderný turizmus a prísna ochrana biodiverzity nie sú v konflikte, ak ich spája vzájomný rešpekt.

„Ochrana prírody spolu s turistami –
pre prírodu, ktorá zostane živá a
krásna aj pre ďalšie generácie.“

Program
ŠVAJČIARSKO – SLOVENSKEJ
spolupráce

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**ŠVAJČIARSKO-
SLOVENSKÁ
SPOLUPRÁCA PRE
OCHRANU PRÍRODY A
ENVIRONMENTÁLNE
VZDELÁVANIE**

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ.